

Nr 536

av herr Carlström m. fl.

om höjning av lånegränserna för företagarföreningarnas direktlån, m. m.

Efterfrågan på företagarföreningarnas insatser i fråga om riskvilligt kapital till företagarna ökar. De lånemedel ur statens hantverks- och industrilånefond som ställs till företagarföreningarnas förfogande skall i huvudsak komplettera bankernas kreditgivning till framför allt de mindre och medelstora företagen. Ytterligare anspråk på företagarföreningarnas direktlån kan förväntas till följd av den nya lagen om anställningsskydd som träder i kraft den 1 juli 1974. En konsekvens av denna trygghetslag synes nämligen bli att företagets kreditvärdighet urholkas. Redan i dag har direktiv utgått från vissa banker om en kraftig reducering av företagsinteckningens hypoteksvärde. Bankernas krav på säkerhet för givna krediter står oförändrade samtidigt som företagen belastas med en "latent löneskuld", en skuld som omvandlas till en reell skuld i samband med driftsinskränkningar eller driftsomläggningar. Detta medför naturligtvis att den vanliga kreditgivningen till framför allt de mindre företagen, där den latent löneskulden får praktisk betydelse, kommer att minska. Med hänsyn till nuvarande banklag har bankerna små möjligheter att tillämpa en mera generös kreditbedömning i de aktuella fallen.

Den här förväntade situationen torde medföra ökade krav på lånemedel från företagarföreningarna.

Flera företagarföreningar har f. n. outnyttjade lånemedel inestående hos kammarkollegiet. Det skulle vid ett hastigt påseende kunna tolkas som att efterfrågan på föreningarnas lånemedel inte skulle vara särskilt stor. Förklaringen ligger emellertid i det förhållandet att dessa företagarföreningar har lånat företagen så mycket som det enligt kungörelsen är tillåtet, nämligen 200 000 kronor per företag. Lånegränsen som riksdagen fastställde år 1971 tjänar med andra ord som en spärr för vidare utlåning av riskvilligt kapital.

Det vore rationellt att öka lånegränsen för företagarföreningarnas verksamhet med medel ur statens hantverks- och industrilånefond. Från Företagareföreningarnas förbund har förslag framförts om en höjning av lånegränsen till 300 000 kronor. Även denna gräns är i nuvarande läge låg men skulle dock på ett mera rimligt sätt svara mot behoven inom gruppen mindre och medelstor industri, som i huvudsak utgör företagarföreningarnas målgrupp.

De allt svårare betingelserna för den mindre och medelstora industrin ökar också riskerna för långgivning. Trots förbättrat kreditbedömningsunderlag och trots allt noggrannare uppföljning av engagemangen ökar förlusterna. Såsom riskfond har företagarföreningarna nu medel som

tillkommer genom att 0,5 % av räntorna på utlånade medel avsätts för ändamålet. Övrig del av räntorna inbetalas till statsverket. Dessa förlusttäckningsfonder täcker inte tillnärmelsevis konstaterade förluster. Med hänsyn till det ökade risktagandet i föreningarnas låneverksamhet torde det vara nödvändigt att höja procentsatsen till riskfonder i företagarföreningarna.

Med hänvisning till det anförda hemställes

1. att riksdagen måtte besluta höja den övre lånegränsen för företagarföreningarnas lån med medel ur statens hantverks- och industrilånefond från nuvarande lånegräns 200 000 kronor till 300 000 kronor,
2. att riksdagen måtte besluta att höja avsättningsprocenten till förlusttäckningsfonder inom företagarföreningarna från 0,5 % till 2 % av räntan på utlånade medel.

Stockholm den 24 januari 1974

VALDO CARLSTRÖM (fp)

ANNA-LISA NILSSON (c)

i Kristianstad

HANS NORDGREN (m)